

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETO—YEAR XIII. Chicago, Ill., ponedeljek, 5. aprila (April 5th) 1920. STEV.—NUMBER 80

STAVKA PRISTANIŠNIH DELAVCEV OB ATLANTIKU.

LASTNIKI LADIJ SO STAVKO IZRAVILI ZA SVOJE INTERESE.

Kapitani in pilotje na pristaniščih ladaj tudi niso zadovoljni z razmerami.

New York, N. Y. — Stavka raznih pristanišnih delavcev je pričela pred dobrimi tremi tedni v New Yorku in se je kmalu razširila na druge pristane ob Atlantiku, ker lastniki ladij niso hoteli priznati stadijenih zahtev, ki so jim bile predložene še lani v oktobru.

Pred šestimi meseci so pristanišni delavci prejeli po končani stavki po pet in šestdeset centov na uro, za čezurno delo pa \$1.50. Zdaj so pristanišni delavci zahtevali osemdeset centov na uro, za čezurno delo pa \$1.20.

Takoj po proglašeni stavki je prenehalo drvenje v pristani, ker ni bilo nikogar, ki bi nakladal blago na ladje.

Lastniki ladij so stavko izrabili po svoje in pritisnili so z vsemi svojimi močmi, da kongres dovolji povisati tovarnino.

Nezadovoljnost se je pojavila tudi med kapitani in piloti na pristaniščih in vlačilnih ladjah, obenem je pa došla ves v javnost, da je število staskarjev v New Yorku parsto nad pet tisoč, kar pomeni, da je okoli štirideset odstotkov obrata v pristani ustavljenega.

LODGE NAPOVEDUJE DOKLADO ZA VOJAKE.

Washington, D. C. — Senator Lodge je izjavil, da so se voditelji republikanske stranke v kongresu sporazumeli, da se dovolj vojakom in pomorščakom poštna doklada. To izjavo je podal senator Lodge po skupni seji zbornice v senatnega finančnega odseka, na kateri so razpravljali o sredstvih, s katerimi bi jim bilo mogoče dobiti eno milijardo ali pa še več, da krijejo doklado.

Iz Longworthove resolucije, ki je bila sprejeta, je razumeti, da bodo palažili davek, da dobe potrebni denar.

Pododsek, ki bo imenovan v ponedeljek, prične delati na novi davčni predlogi, po kateri bo plačati od blaga, ki bo prodano za manj kot pet sto dolarjev, en odstotek davka, nad pet sto dolarjev pa pet odstotkov. Pri zemljišnih kupčijah bo pa plačati en in pol odstotka od vsote kot davek. S tem davkom nameravajo dobiti eno milijardo. Davek je seveda nedirekten, to pomeni, da ga ne bodo plačali bogatini od svojih dohodkov, ampak plačala ga bo ljudska masa, če bo predloga sprejeta.

OTROK JE BIL PRIČA PRI UMORU SVOJE MATERE.

Middletown, N. Y. — R. Edward je ustrelil mrs. H. J. Graysonovo blizo Tuxeda, N. Y. Po izvršenem umoru je drvil z umorjenjo Graysonovo naprej z avtomobilom. V avtomobilu se je nahajala tudi 12-letna hčerka Graysonova. Ko je Leary podil avtomobil dveh milj pri, je skočil v neki ribnik in utonil. Otrok je šel do prvega farmarja in ga obvestil o tragediji, ki se je ravnokar odigrala.

VELIKE DEMONSTRACIJE NA DANSKEM.

DELAŠTVO SE PRIPRAVLJA.

Kralj s strahom pričakuje jutrnjega dneva; rdeče zastave pred njegovo palačo.

Kopenhagen, 4. apr. — Več kot 40.000 oseb je včeraj popoldne napolnilo stirioginat trg pred kraljevo palačo. Policija na konjih je hotela demonstrantom zbraviti prihod na trg, toda več tisoč delavcev v sprednjih vrstah je potegnulo rdeče zastavice izpod suknj — in konji so se splašili zastav ter pričeli skakati. Med policijo je nastala velika konfuzija in medtem se je ljudstvo vsulo od vseh strani v mogočnih tokih na trg in policisti so bili brez moči.

Demonstrantje so poslali deputacije h kralju, ki jo hitro sprejel. Deputacija je zahtevala, da kralj takoj odslovi Liebejev kabinet in s tem prepreči generalni štrajk. Kralj je odgovoril, da se bo premislil, toda Liebe, ki je bil navzoč, je dejal, da vlada ne sprejme nobene kompromisa.

Z dežele, posebno z otokov prihajajo vznemirljive vesti. Delavci se povsod pripravljajo ne samo za generalni štrajk, temveč tudi za velike demonstracije kot predminarij za ustanovitev republike. Voditelji zmernih socialistov se boje, da bodo danski komunisti izrabili položaj v svoje namene.

Kopenhagen, 3. apr. — Ko postane generalni štrajk učinkovit prihodnji torek, bodo vsi vlakci prenehali voziti. Mnoge unije so se že začele ukvarati s delom — pakovski pomočniki, zidarji, tesarji in mornarji — toda stavkovni odbor je sklenil, da nameščeni v bolnišnicah in pri vodovodnih, plinskih in električnih napravah ostanejo na delu.

V Kopenhagnu je mir. Delavski voditelji so apelirali na delavce, da naj ne dajo najmanjšega povoda kralju za prelivanje krvi. Socialistična voditelja Stauning in Borghjerg upata, da delavstvo zmaga brez kapljice krvi. Ako pa pride do bojev, pače odgovornost za prelito kri na kralja in njegove mameluke.

Meščani v Kopenhagnu so se dobro pripravili za generalno stavko. Trgovci z živili so zadnje prodali vse svoje zaloge in zaprli vrata.

Kralj bi rad preprečil konflikt in pridobil delavce za kompromis. Njegov ministrski predsednik Liebe je razglasil večeraj, da se bodo vršile volitve za novi parlament 28. aprila, medtem pa bo zboroval stari parlament od 14. do 21. aprila.

Pariz. — "Tempa" piše, da je prišla v Pariz deputacija Daneov iz Flensburga, pristanišča v drugi plebiscitni zoni Šlezviga, kjer je prebivalstvo odlašovalo proti danski aneksiji. Deputacija apelira na zaveznike, da se Flensburg internacionalizira, čeprav je prebivalstvo glasovalo z veliko večino, da ostane v nemški republiki.

SENATOR THOMAS OBSOJA STAVKO MESTNIH USLUŽBENCEV V CHICAGU.

Washington, D. C. — Senator Thomas iz države Colorado je porabil stavko mestnih uslužbencev v Chicagu, da je udaril po organizaciji javnih uslužbencev, pozabil je pa povedati, da je bila dolžnost mestnih čelstov skrbeti s pravočasnim vpoštevanjem zahtev uslužbencev, da sploh do stavke ne pride. Senator Thomas bi moral vedeti, da ljudstvo izvali poslance v vse zastope, da gledajo za blagostanje vsaga ljudstva. Ker pa mestni uslužbeni tvorijo del ameriškega ljudstva, je bila dolžnost mestnih čelstov, da se pravočasno pobrigajo tudi za njih blagostanje.

V Chicagu se nihče ne vznemirja zaradi te stavke, izjemni delavskih sovražnikov, ki bi najraje videli, da so dimes kot jutri unižena vse delavske organizacije.

IRCI PRITISNjeni K TLOM Z BAJONETI.

LJUDJE ZAPRTI V HIŠAH.

Iraka, velika ječa, obdana s topovi na velikonočno nedeljo.

London, 4. apr. — Iraka je danes velika ječa, obdana s topovi in topovi. Dublin, Fingard, Londonderry, Dumdak in druga večja mesta so obkrožena s gostimi kordoni angleških čet in nihče ne sme v mesto niti iz mesta brez posebnega dovoljenja. Prebivalcem je pod smrtno kaznjo prepovedano iti na ulice brez dovoljenja; ostati morajo v hišah.

V Dublinu je bilo sinoči razglašeno obsedno stanje. Vojaki in policisti so izvršili nebrj preiskave v privatnih hišah in večje število republikanov je bilo aretiranih. Vse osebe, ki smejo na ulice, so ustavišene na gotovih mestih in preiskane, če imajo pri sebi orožje. Vojaki so tudi ustavili vozove s senom in suvali v seno z bajoneti od vseh strani. Vsek von na ulici je ustavljen in pregledan in preiskani so tudi pasanti na vozovih polnične železnice.

Vojno stanje bo trajalo tri ali štiri dni. Irski liti so v soboto svarili ljudstvo, da naj bo mirno in naj ne da najmanjšega povoda za prelivanje krvi.

PREMOG SE PODRAZI

New York, N. Y. — Če je kdo mislil, da bodo rudniški podjetniki kaj popustili od svojeve profita, ker so rudarjem povisali mezde za sedem in dvajset odstotkov, je bil v zmoti, kajti podjetniki se niso nikdar popustili od profita, če niso bili prisiljeni, da popuste. In ker rudniški podjetniki niso boljji od drugih podjetnikov, kadar gre za profit, niso izjema v tem oziru.

Zaradi tega so pa rudniški podjetniki na polju meškega premoga že naznanili, da se premog podraži pri toni od 65 centov do \$1.25. Gospodje torej skrbje zase. Če na pr. rudarji dobe drobtinice, odrežejo sebi velik kos kruha, kajti povprečno se produkcijski troški ne bodo pomnožili pri toni premoga za več kot za pet in dvajset centov. Rudarji so po hudem boju dobili komaj polovico tega, kar so zahtevali, gospodje rudniški podjetniki si pa najmanj dva do trikrat sami nakažejo, kot so dobili rudarji. Gospodje pravijo: "Toliko stane tona premoga." Kdor se pa ne strinja z zahtevo rudniških podjetnikov, pa lahko preneha kuhati, greli sohe, če ima tovarno in je odvisna od parne sile, pa lahko lahko zapre tovarno za toliko časa, da se odloči, da bo plačal premog po ceni, ki jo zahtevajo podjetniki.

POLICIJA JE NAŠLA PRI DVH TAVOVH ZA \$50.000 FLATINE.

New York, N. Y. — Polcija je prišla dva tistova v druguljarskem okraju sredi mesta, pri katerih je našla za petdeset tisoč dolarjev platine. Platina je postala zelo dragocena kovina, odkar jo ne izvažajo iz Rusije, ker je zdaj postala veliko pomanjkanje na trgu.

KAKO SODIJO OBSOJENCI O SMRTNI KAZNI.

New York, N. Y. — Šest in dvajset na smrt obsojenih morilcev v Sing Singu se je soglasno izreklo za odpravo smrtno kazni. Ko jim je pa bilo predloženo vprašanje, kaj jim je bolj všeč: smrt na kazen ali doživetje ječa v samotni celici, so se pa vsi izrekli za smrtno kazen.

STAVBINSKI DELAVCI SO ZA STAVKALI.

Springfield, Ill. — Tukaj je ustavljen stavbinsko delo, ker stavbinski podjetniki niso pristali na zahteve stavbinskih delavcev.

TRGOVSKI MORNARJI SO BILI OBSOJENI.

OBSOJENI SO BILI ZARADI PUNTA, KER SO ODPOVEDALI DELO.

Obsojeni mornarji bodo apelirali na višjo instanco.

Washington, D. C. — Zvečer vodnik Wadell v Norfolkju je roditeljsko in obravnavo pred trgovskimi mornarjem, ki so bili obtoženi punta na ameriškem parniku "Poughkepsie." Pregrešek, ki so ga storili mornarji, se da povedati na kratko. Preteklo je šest mesecev, odkar so se mornarji vkrcali na ladjo. In ko je bila ladja v Bermudi, torej v varnem pristani, so se poslužili svoje pravice, ki jo imajo po novem mornarskem zakonu, in odpovedali so službo. Ta maritima postava je poznana v Združenih državah pod imenom LaFollette Act. Brzojarka, ki jo je poslal zastopnik lokalne mornarske organizacije mr. Furusethu, predsednik mornarske organizacije v Washingtonu, se glasi: "Sodnik je v vseh slučajih odločil proti nam in je praktično skoraj vodil pravorek za krivdo. Porota se je posvetovala od 11 a. m. do 4 p. m. in je izrekla krivdo, toda priporočila je milost. Sodnik je izrekel sodbo na dva dni zapora in \$50. Advokatje priporočajo priziv."

Mornarji so bili aretirani dne 5. februarja in so ostali v zaporniški celici obravnave. Obtoženi so bili punta na visokem morju, ki se kaznuje s težko kaznijo.

Predsednik Furuseth je takoj instruiral zastopnika lokalne mornarske organizacije v Norfolkju, da vloži priziv, obenem naj ga pa obvesti o stajenjih korakih, da lahko o njih obvesti senatorje in kongresnike. Izjavil je, da ne razume, kako je bilo mogoče obsoditi mornarje radi hudodelstva, ki ga niso izvršili po obstoječih mornarskih postavah, ki dovoljujejo, da vsak mornar lahko odpove službo, če je po pogodbi njegov čas potekel in se ladja nahaja v varnem pristani.

Senator LaFollette in bivši senator Sutherland iz države Utah, ki sta se najbolj potrudila, da je bil nov mornarski zakon sprejet, soglašata, da je obsodba v protislovju s postavami, in da je treba takoj napraviti priziv, ker je prišel zakon v nevarnost zaradi te obsodbe, da nima nobene veljave.

SNEŽEN VIHAR NA ZAPADU.

Chicago, Ill. — Prek srednjega zapada je prihrumel na velikonočno nedeljo silen snežni vihar, ki je zemljo v nekaj urah pokril z belo snežno odejo. Vihar je napravil snežne zamete na železnicah in oviral je promet na uličnih železnicah. V Nebraski je ustavljen železniški promet.

VOJAKI NA STRAŽI NA TOBAČNEM POLJU.

Lexington, D. C. — Med tobačnimi nasadniki je že pred več leti izbruhnila prava vojna, ker se nekateri tobačni nasadniki niso pridružili društvu tobačnih nasadnikov, ki noče prodajati tobaka tobačnemu trustu. Ta vojna je postala zdaj tako silna, da so bile pozvane miličarske čete, da branijo nekatero tobačne nasadnike pred pomočnimi jezdec.

STAVKA VOZNIKOV DEPARTMENTNIH TRGOVIN KONČANA.

Chicago, Ill. — Stavka voznikov je končana. Vozniki so dobili vsaj pet dolarjev povisane mezdle na teden, toda organizacija ni priznana.

VREME.

Danes jasno in lahki zapadni vetrovi. Solčni vzhod ob 5.31 a. m., solčni zahod 6.15 p. m.

LEPA BESEDA NAJDE LEPO MESTO.

OGNJEGASCI NAJBRÉ PREDLOŽE SVOJE ZAHTEVE RAZSODIŠČU.

Župan je imenoval razsodiščno komisijo.

Chicago, Ill. — Rezignaciji ognjegasci so včeraj svoje zahteve predložili razsodišču. Župan je imenoval župan Thompson. To je dosegel John Cullerton, upravni ravnatelj ognjegasnega departmeta, ki se je ravnal po izreku, da lepa beseda najde tudi lepo mesto. Cullerton ni grozil ognjegascem s kaznimi in preganjanji, ampak je razložil, zakaj niso bile njih zahteve dozdej tako rešene, kot sami čelo, da se rešijo. Pavedal jim je, da kar se ni zgodilo dozdej, se pa lahko zgodi v prihodnosti, če nastopijo pametno in predložijo svoje zahteve razsodišču. Njegove besede so napravile velik vtis na ognjegasce, tako da se je samo en glas zadal oglašati, "predložite naše rezignacije," kateremu pa niso sledili drugi klici Cullertonu je takoj spoznal, da je obvladal položaj in odgovoril mu je lakonično: "Brat, ne verjamem, da vi predstavljate mnenje odbora, dajmo stvar na glasovanje." Ugovora po teh besedah ni bilo in tudi stvar ni prišla na glasovanje, tedaj prav zanemljivo ne bo nadaljnega nepokoja med ognjegasci. Ako koga zadeva neugodno za ognjegasce, tedaj bodo ognjegasci izgubili vero v vse obljube in prav lahko se dogodi, da bodo preneli boj na politično polje, kjer bodo zadeli tiste mestne svetovalce, katerim se imajo po njih mnenju zahvaliti, da niso bile njih zahteve pravično rešene.

Župan je že imenoval razsodiščno in nekateri mestni svetovalci se izgovarjajo, da je moč tega razsodišča omejena, da ne more povikati mezde, ki jo je določil mestni svet na svoji seji. Po njih mnenju lahko je mestni svet razrušil, kar je sklenil.

To je resnica, da sklepov mestnega sveta ne more nihče drugi prevzeti kot mestni svet sam. Če prizadete mestne uslužbenec je pa važno, kaj izreče razsodišče, ali so zahteve mestnih uslužbencev pravične ali pretrane. Dalje je važno za uslužbenec, če se razsodišče izreče, da so zahteve uslužbencev pravične, kaj bo storil mestni svet. Ali bo sprejel ustavna zavrgel? Važno je tudi za mestne uslužbenec, kateri mestni očetje nasprotujejo njih zahtevam, ker s takimi mestnimi očetmi lahko obračunajo na voličih.

Chicago, Ill. — Položaj se spreminja. Cullerton, upravni ravnatelj ognjegasnega departmeta je sicer dosegel, da so ognjegasci odložili rezignacije, ni jih pa mogoče pregovoriti, da jih umaknejo popolnoma.

Pri konferencah popoldne je rekel župan, da simpatizira z ognjegasci, toda sam ne ve, kje naj dobi sredstva, da se njih letna mezda povisna na \$2.100.

SOCIALISTI V DAVENPORTU, IOWA, SO ZMAGALI.

Davenport, Iowa, 4. apr. — Včeraj so bile tukaj občinske volitve in socialisti so zmagali na vsaj štiri. Izvoljen je socialistični župan, vsi ostali mestni uradniki in pet aldermanov izmed osmih. Novi župan je dr. C. L. Barwald. Trojki obišče London in Pariz? London, 4. apr. — Iz Varikve (ex Kopenhagen) je prišla nepotiskna vest, da Trojki, sovjetski vojni komisar v Moskvi, namerava obiskati London in Pariz v srbno mirnovih pogajanj.

HRVAŠKI KMETJE V BOJU S ČETAMI.

FRANCIJA JE ZA SRBSKO-BOLGARSKO FEDERACIJO.

Seljaki, oboroženi s kosami in peklami, ropali srbske vojske; stotine mrtvih.

Dunaj, 1. apr. — Iz Zagreba poročajo o izrečenju bolgarskega kmeti in vseljanih seljaki. Kmetje, ki so se aprila prizu na vojske nabore, so se oborožili s kosami in sekirami in napadli vojske čete. Na stotine je bilo mrtvih in mnogo več ranjenih. Nemir se vrše v velikem obsegu in veliko število oseb je bilo aretiranih.

Sofija, Bolgarska. — Charles Rivet, znani francoski pisatelj in balkanski specialist, je izjavil, da Francija favorizira federacijo Srbije in Bolgarije. Rivet je prepovedal vso Jugoslavijo in pravi, da je Srbija dala Hrvatov prvo komesijo, ki vodi do avtonomije, namreč samoupravni odbor. Več kot leto dni je beogradska vlada jaha na imperialističnem in centralističnem konju in dosegla je, da se je pojavilo veliko sovražstvo Hrvatov in Črogoverov namreč Srbom. Ako bi ne bilo italijanske nevarnosti, bi že bile revolucije in Jugoslavija bi raspadla.

Rivet je nadaljeval: "Francija se zanima za močno in zagnano Jugoslavijo. Pauerli se bojuje odredi napakam stare evropske diplomacije, odpreti vrata federaciji in vstati tudi Bolgarska v srbsko. Francija je za jugoslovansko federacijo, s kateri naj bodo vsi zaposlovanj, ker smatra, da bi to bila najboljša garancija za mir na Balkanu."

ELIKA DANASVIK DEUBERIN RASNE.

Columbus, O. — Mrs. Estelle Tillman, vdova in mati enajst otrok, je dala ogise v liste, da od da štiri otroke v starosti od šest do dvanajst let. Njen soprog je umrl pred enim letom; ubila ga je dravo. Drugi otroci so dobili svetlje pri sorodnikih. Mati pa pravi, da ho sama preživeti sebe in dva otroka.

Kdo je kriv, da morajo otroci v najnefnejši mladosti od materel Socialisti, radikali, člani Ne-strankarske lige ali pa delavske stranke, kot vije velobitniško popisje, ali so tega krive človeške demšalne razmere? Če bi bila Tilmanova milijonarja, bi ji ne bilo treba oglašati v listih, da odda otroke, ker jih ne more preživeti. Tako je pa revica in ločiti se mora s teškim srecem od svojih otrok, da ne umrejo lakote. Danesnje družabne razmere so pa zakrivilje, da imamo siromske in milijonarje.

KADNJI AMERICANI ZAPUŠTILI SIBIRIJO.

Vladivostok, 3. apr. — Parnik "Mont Vernon" je danes zapustil iz Vladivostok z zadnjimi ameriški vojaki, ki so se bili v Sibiriji. Parnik je odplul proti Manili s četami vrad je odpotoval tudi general W. S. Graves s svojimi štabom, ki se je prej ceremonijalno poslovil od zaveznikih mrdj. V Sibiriji še ostanejo nekateri častniki, ki so raskropljeni v čekini in poljskimi čotami ob selgenici med Vladivostokom in Verhni-Udinskoin, in pa ustajniki, ki so v rokah boljševikov. V Sibiriji je še 40.000 Čehoslovakov, ki odpotojuje prihodnji mesec.

PREIKKUNJE S OKLEPNIM LETALOM.

Dayton, O. — Armašni ofitirji, ki so prisostvovali preiskovanju s oklepnim letalom na McCookovem letalskem polju, izjavljajo, da so se preiskovanje izvršene obnoči. Najvažnejši deli letala so zavarovani s teškim oklepom, letalo pa nosi en top in tri streliva.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNJE JEDNOTE ...

Cena letnega ... 1935 ...

... in Kanada \$4.00 ...

... in za inozemstvo \$7.00 ...

... and Canada \$4 per year ...

... Advertising rates on agreement ...

... Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year ...

... Chicago \$5.00, and foreign countries \$7.00 per year ...

... Datum v oklepaju n. pr. (Marec 31.20) pomeni ...

KAJ SE VSE IZVRŠI V IMENU ZNIZANJA CEN.

Okoli tisoč restavraterjev v New Yorku se je organiziralo z namenom, da "znižajo" cene obedom v restavracijah.

Pri dobrem obedu so govorniki povdarjali, da so se sešli, da ustanove nekakšno konzumno organizacijo za restavraterje.

Na sestanku niso bili restavraterji, ki imajo obedovalnice, v katerih prodajajo malo ceneje in v katere pohaja navadno delavno ljudstvo.

Resnica je, da ljudje morajo jesti. Če ne jedo doma, morajo pa v restavraciji in plačati morajo ceno, ki jo zahtevajo od njih.

Ne, restavraterji so se organizirali v svojo korist. Pred vsem pomeni za restavraterje njihova nova organizacija, da hočejo odpraviti trgovce kot posredovalce.

Mogoče tudi ne pride do konkurenčnega boja, ker te vrste restavraterji ne reflektirajo na goste iz delavskih vrst.

Bogati restavraterji v New Yorku so spoznali, da je zanje velike koristi, če se organizirajo gospodarsko.

Konzumna organizacija restavraterjev uči delavce, da jih čaka še ogromno delo na polju konzumnih in produktivnih zadrug.

Newyorkski restavraterji sicer govore, da so konzumno organizacijo ustanovili v ljudskem interesu, da bodo ljudje dobivali obed po nizki ceni.

KDOR NI PRIZADET, SE NE VZNEMIRJA.

Stavka slavnika se ni končala.

Chicago, Ill. — V stavki slavnika pri tvrdki Elger Bros. Co. postojte iste fakte: Organizacija slavnika se ni preklicala stavek in dokler organizacija ni izrekla, da je stavka končana, taška časa vse organizirano delavstvo in smatra stavek za končano.

Te stavkokazice in agitatorice proti delavski strokovni organizaciji smatra strokovno organizirano delavstvo za dolge, suhe, nizke in visoke ne radi tega, ker so take po postavi, ampak ker imajo dolge, nizkotne in okrogle jezike, ki jim tečejo kot namazan vozček, kadar opravljajo delavsko strokovno organizacijo.

Vse Ane, Tončke, Maričke, Pepee, Olgice ali pa Urše, ki ne stavkokazijo ali ne hodijo po hišah in ne nagovarjajo slavnika, naj sprejmejo delo pri tvrdki, za katero je proglašena stavka, so pa zavedne delavke in se ne počutijo prav nič prizadete, če delajo ženske za razdor strokovne organizacije.

\$705,860,000 JE BILO ODPLACANIH NA NARODNI DOLG V MARCHU.

Washington, D. C. — V marecu je bilo odplačanih na narodni dolg \$705,860,000, tako da zdaj znaša narodni dolg \$24,698,000,000.

POLEKUS ZA IZRAVNAVO STAVKE PRISTANIŠČIN BELAVOROV JE POKRAJEN.

Washington, D. C. — Kontrolo, kateres so se udeležili zastopniki pristaniščnih delavcev in parobrodskih interesov, je končala brez uspeha.

Parobrodski interesi nečejo odnehati za nobeno vno, pristaniščni delavci se pa ne morejo zadovoljiti z drobtinami, ki jih njim ponujajo parobrodski interesi.

JUGOSLOVANSKI PROSTOVOLJCI SO SE VRNILI.

Johnstown, Pa. — Med jugoslovanskimi prostovoljci, ki njim je sredstvo, da se vrnejo v kraj, katerih so delali pred odhodom na bojišče, in so dospeli v New York, jih je malo, ki pravijo, da so pred vojno prebivali v Johnstownu.

merike 1917, da se bojujejo za ustanovitev Jugoslavije.

V Johnstownu se je pojavilo pet in dvajset prostovoljcev. Bili so Slovenci, Hrvatje in Srbi, torej narodi, iz katerih so bile ustanovljene jugoslovanske republike.

Za vojaške potrebe tiste prostovoljce sta sprejeli Anglija in Francija. Združene države so opravljale le samaritansko delo po "Amerikem rdečem križu".

Prostovoljci, ki so se vrnili, pravijo, da položaj v Jugoslaviji ni bil rožnat, ko so se odpeljali v Ameriko. Veliki zemljišči posestnikov sestučni drže s trdo roko svoje interese, toda prostovoljci so prepričani, da se politični in ekonomski položaj v Jugoslaviji zboljša, kar pomeni, da bo jugoslovansko ljudstvo odstranilo trdo roko velikih zemljišinskih posestnikov v svojo korist.

VOJAŠKE ČETE SE ZBJIRAJO V BLIŽINI MARIČKE MEJE.

Nogales, Ariz. — Američani, ki so semkaj dospeli iz Hermosila, Mazatlana in drugih zapadnih mest, izjavljajo, da se zbirajo vojaške čete ob južni pacifični železnici.

OGLAŠANJE OPOJNIH PIJAC JE PREPOVEDANO.

Chicago, Ill. — Svoječasno je superintendent za oddelek drugega razreda na pošti obljubil upravitelju Prosvete, da kadar prejme obvestilo, da je stopila v veljavo postava, ki prepoveduje oglašanje opojnih pijac, da obvesti upravo lista o postavi.

ZAMOREC LINČAN.

Spartanburg, S. C. — Ulična drhal je vnelila o polnoči v mestno ječo v Laurensu, S. C., in privlekla iz nje zamorca George Robertsona, katerega je malo kasneje obesila na železniški most zunaj mesta.

ZLOBODRAV URADNIK IN NJEGOVI SOZAROTNIKI OTOŽENI.

Washington, D. C. — Večpota je dvignila obtožnico proti štirim osebami, ki so izvedle, kako bo najvišje razsodišče sodilo v neki zadevi, in so izrabile to znanje za spekulacijo na borzi.

MUDAR OTOŽEN KOT MORILEC 11-LETNE DEKLICE.

Stevensville, O. — Oblastveni organi so aretirali rudarja Mike Omanku, starega 30 let, v Ramsesu na obtožbo, da je kriminalno napadel in umoril 11-letno Frances South, hči rudarja v A-deni.

SNEG IN NIZKA TEMPERATURA V KANADI.

Winnipeg, Kan. — Tukaj je padlo za dva palca snega in toplota je krasila tri stopinje nad ničljo.

Inozemstvo.

800 delavcev ubitih v bitki v Ruhru.

Berlin, 4. apr. — V bitki med četami narodne garde in spartakovske armade v Duisburgu je bilo večeraj ubitih 800 spartakovcev.

Pariz, 4. apr. — Kot poročajo iz Kolina, divjajo krvavi boji med spartakovci in Ebertovimi četami v nekaterih krajih Ruhrja. Člani centralnega odbora delavskih svetov v Essenu o večeraj sklenili, da se obnovi generalna stavka.

Wilsonova nota je razburila Turke.

Carigrad. — Wilsonova nota zaveznikom, tikajoča se Turčije, ki je bila v soboto objavljena v Carigradu, je zelo razburila Turke, posebno nacionalce.

Revolta v kitajski armadi; 200 ubitih.

Amoy, Kitajska. — Sem je prišlo poročilo, da so se uprle kitajske čete v provinciji Anhuj in v boju z uporniki je bilo ubitih 200 mož in mnogo je ranjenih.

676 Ircev aretiranih v marcu.

London. — Britske oblasti na Irskem so v preteklem mesecu vrgele v zapor 676 irskih republikanov. Zadnje dni so bila izdana zaporna povelja za vse sinfajnovske parlamentarce, razum šestih.

30,000 delavcev zastrajkalo v Milanu.

Milan, Italija. — Zadnji četrtek je tukaj zastrajkalo 30,000 delavcev, vposlenih v papirnicah. Zahtevajo povečanje meзде.

Švicarski delavci za svetovno prvomajsko proslavo.

Zeneva. — Švicarski socialisti in komunisti so izdali apel na proletarijat vsega sveta za običajno proslavo 1. maja, da se na ta način pokaže solidarnost proletarijata vseh dežel.

Ameriški Poljaki so siti boja "za domovino."

Varšava, 28. marca. — (Kahlogram čikaški "Tribuna".) — Prvi parnik, na katerem se vračajo poljski prostovoljci v Ameriko, je odplul. Na parniku je par tisoč mož in med temi je precej čikaških Poljakov.

bil klic poljskih prostovoljcev. Tedaj se je oglasila Poljska in klicala ameriške prostovoljce na boj proti ruskim boljševikom.

Toda radovednosti je bilo kmalu konec. Začelo se je stradanje in zmrzovanje na poljski fronti. To je rodilo drugi upor, ki je bil tako nevaren, da je poljsko poveljništvo raztrgalo ameriške polke in pomešalo prostovoljce med poljske čete.

Dva Francoza preletela saharo pušcavo.

Pariz. — Major Vuillemin in lajtant Chalus, francoska letalca, sta dospela v Dakar, ko sta preletela Saharo v severni Afriki v daljavi 3500 milj.

Vlak oropan na Irskem.

Dublin. — 50 oboženih in maskiranih možkih je zadnji četrtek ustavilo vlak v Killonamu blizu Limericka in vzelo iz blagajne 3000 sterlingov, ki so bili namenjeni za izplačanje meзде delavcem. Reparji so odšli s plenom brez sledu.

Turki dobe pogoje 15. aprila.

Pariz. — Tukaj poročajo, da bo vrhovni svet zboroval od 19. do 22. aprila v San Remu v Italiji in turški delegatje so povabljeni, da pridejo tja in sprejmejo mirovno pogodbo.

676 Ircev aretiranih v marcu.

London. — Britske oblasti na Irskem so v preteklem mesecu vrgele v zapor 676 irskih republikanov. Zadnje dni so bila izdana zaporna povelja za vse sinfajnovske parlamentarce, razum šestih.

POJASNILNO NAROČNIKOM ZA RADI NEREDNEGA PREJEMA MANJA LISTA.

Zopet je prišlo veliko pritožb na upravo Prosvete, da naročniki ne prejmejo lista po dva, tri ali pa še več dni. S temi pritožbami sem odšel k poštenu superintendentu v Chicago, kateremu so podrejene poštne pošiljateljice drugega razreda, da se odpravi neredno dostavljanje lista.

Supertendent je torej jasno povedal, kje je krivda in obljubil, da bo storil, kar je v njegovih močeh, da se položaj obrne na bolje.

Naročniki naj vzamejo to nramnilo na znanje, ker je dokaz, da ni krivda na strani uprave, ampak je drugače.

Folaj je tudi stavka ekspresnih službenecov v Chicago in ljudje se zdaj poslužujejo tovrstne pošte, kar je bolj ovira poštni promet. — Filip Godina, upravitelj.

DOPISI.

Wahoe, Mont. — Nerad se pečam z osebnostmi, toda primoran sem se dotakniti nekaterih tukajšnjih avstrijakantskih "socialboljševikov", katere zelo skrbi War Risk Insurance in ki prav nič ne plačujejo v moj odškodninski sklad. Obrekovalci, posebno pa njihov vodja, naj si zapomnijo, da v sklad War Risk Insurance smo plačevali mi, bivši vojaki, mesečni assessment za zavarovalnino in vsi oni, ki smo bili pobabljeni v vojni, zdaj prejema podpora, kakor na primer člani S. N. P. J. dobivajo podporo v slučaju bolezni ali poškodbe. Omenjeni obrekovalci naj bodo previdni, ker drugače bom primoran obračunati z njimi pred sodiščem, kar se pa ne bo posebno dopadlo vnetim francosko-žefovecem. Očitajte mi, da sem se predurčil odkar sem prišel od vojakov. Prav imate! Drugačen sem toliko, da ne vpijem o socializmu v pijanosti in da ne spim, kadar so volitve. Ljudje, ki so že dovolj dolgo v tej deželi, da bi lahko dvakrat postali državljani, pa se prav nič ne brigajo za državljansko pravico, in kateri vpijejo o socializmu le pri "rozincu", me ne bodo učili, kak socialist mora biti človek, ki pride od vojakov. Kdo bo več naredil za delavsko stranko na volilni dan — jaz z glasovnico ali vi brez nje?

Kar se tiče moje bolezni, mislim, da ve zdravnik o tej stvari več, kakor pa vi, ki me gledate z nabrekli očmi vsled rozinoveca in mi narekujete, koliko dni sem sposoben za delo. Voditelju obrekovalcev pa svetujem, da najbrzda jezik, ker drugače lahko pridejo v javnost stvari, ki jih ne bo vesel.

Z delom gre tukaj zdaj bolj počasi, nanareč od dva do štiri dni v tednu kot je že navada spomladi. V Red Lodge sicer delajo vsak dan, a delavske razmere niso ravno povoljne.

Na društvenem polju prav dobro napredujejo tukajšnje naselbine. Zanimamo se tudi za dramatiko in zadnje čase smo imeli kar dve igri, kar je novost v teh zasneženih hribih. Prvo igro je priredil dramatični klub v Red Lodge in korist novemu domu, drugo po dramatični klub v Bear Creeku, v prid povečanju slovenske dvorane v Scotch-Coolryju. Igra sta se dobro obnesli. Kot sliki, bomo imeli kmalu zopet priliko videti predstavo enega opejenih klubov v zabavo, izobrazbo in napredek naroda. Želim ji ma obilo uspeha.

Tudi gospodarsko se drami ta okolica. Unije so začele s kooperativno prodajalno, da se na ta način nekoliko izboljšajo zobje draginji; rojaki so se precej pridno segali po delnicah. — Tony Miller.

South Wellington, B. C. Can. — Rojaki v Združenih državah vprašujejo, zakaj se Slovenci v Kanadi tako poredkoma oglašajo z dopisi v slovenskem časopisju.

Tukajšnje delavske razmere se lahko opišejo na kratko.

V premogorovih delamo 48 ur v tednu. Mezda pa ne bo kmalu več zadostovala v tej draginji, ki jo občutimo z vsakim dnem bolj in bolj. Delavci se pa navzlic takim razmeram ne zanimajo za organizacijo. Zadovoljni so, da delajo vsaki dan in ne brigajo se, kaj jim prinese prihodnost.

Jugoslovanske naselbine so se precej številne tukaj, le spoznam med Jugoslovani je zelo slab, kajti dogodi se večini, da se pozdravijo tako lepo, kadar se srečajo ali snidejo, da mora sodnija soditi o teh pozdravih, če so bili pravilni. Taki dogodki seveda prav nič ne povzdigujejo ugleda Jugoslovancev, ko živimo vendar v dobi, ko se pridigata bratstvo in sloga na vseh vogalih.

V časnikih sem čital, da se farmarji iz Združenih držav selijo v Kanado. Seveda je v Kanadi še veliko zemlje na razpolago, ki čaka le na pridne roke, da jo obdelajo. Treba je pa s sabo prineseti tudi tiste podobice, ki jih imenujejo ameriške dolarje, kajti v današnji družbi je težko kaj prileti, če ni denarja, čeprav se je Sloveki odločili, da bo obdelaval zemljo in je ta zemlja rodovitna. Pozdrav čitateljem "Prosvete" — Slovenci.

Trinidad, Colo. County Jail. — V slovenskih listih se nisem opazil dopisa iz ječe, radi tega naj jaz nekoliko opišem, kako je življenje v "železni hiši".

Soba, v kateri sem sedaj nastanjen je bolj podobna kletki za medvede, kot pa za ljudi. Lahko bi se medved sukaj v tej "sobi", pa bi nič ne podrl, ker je vse iz železa. Hrana je pa navadna, kot v vseh ječah, kot je bila v starem kraju. Tukaj mora vsak sam pomiti svoje jedilno orodje ali posodo in sicer samo dvakrat na dan, zjutraj ob poldeveti uri in popoldan ob poludnev. Zvečer nam ni treba opravihati tega dela, ker ne dobimo nič jesti. Postelja je taka, da me zjutraj vse kosti bolijo, ko ustanem. Sobe so vedno oddane, komaj eden odide, pride že drugi. Največ kaznjencev je sedaj radi tega ljubelega "jeruša" in kotla. Pogovarjati se nimamo kaj posebnega, vsakdo le pravi: "kmalo bom prost." Pozdrav vsem rojakom. — Fr. Kosternik.

Oglesby, Ill. — Ako bi človek sodil tukajšnje slovensko naselbino po poročilih v slovenskih listih, bi gotovo mislil, da vsi spimo spanje pravičnega. Toda temu ni tako.

Na društvenem polju napredujemo prav dobro in tudi v drugih ozirih ne zaostajamo za drugimi naselbinami.

Ustanovili smo tudi združeno prodajalno, ki še precej dobro napreduje, akeravno ne tako, kot bi morala. Nekateri člani te združne prodajalne se ne zanimajo za svoje lastne podjetje in ne kupujejo življenskim potrebščin v združni prodajalni in raje podpirajo tujerodne trgovce mesto svojega lastnega podjetja.

Poleg tega pa nekateri rojaki bolj skrbijo za svoj lasten žep kot pa za skupno blaginjo vsaj članov združne prodajalne in ako se jim ne ugodí, pričnejo ruvati proti delavskemu podjetju in hočejo na vsak način istega uničiti. Toda, ker so člani, ki se zavedajo svoje dolžnosti in ki uvidijo koristi združne prodajalne, dovolj razsodni, se ne posreči ničel naproti.

Apeliram na vse člane združne prodajalne, da podpirajo svojo lastno prodajalno.

Apeliram na vse člane združne prodajalne, da podpirajo svojo lastno prodajalno.

Apeliram na vse člane združne prodajalne, da podpirajo svojo lastno prodajalno.

Apeliram na vse člane združne prodajalne, da podpirajo svojo lastno prodajalno.

Apeliram na vse člane združne prodajalne, da podpirajo svojo lastno prodajalno.

Apeliram na vse člane združne prodajalne, da podpirajo svojo lastno prodajalno.

Apeliram na vse člane združne prodajalne, da podpirajo svojo lastno prodajalno.

Apeliram na vse člane združne prodajalne, da podpirajo svojo lastno prodajalno.

Apeliram na vse člane združne prodajalne, da podpirajo svojo lastno prodajalno.

Apeliram na vse člane združne prodajalne, da podpirajo svojo lastno prodajalno.

Apeliram na vse člane združne prodajalne, da podpirajo svojo lastno prodajalno.

Apeliram na vse člane združne prodajalne, da podpirajo svojo lastno prodajalno.

Apeliram na vse člane združne prodajalne, da podpirajo svojo lastno prodajalno.

Apeliram na vse člane združne prodajalne, da podpirajo svojo lastno prodajalno.

Apeliram na vse člane združne prodajalne, da podpirajo svojo lastno prodajalno.

Apeliram na vse člane združne prodajalne, da podpirajo svojo lastno prodajalno.

Apeliram na vse člane združne prodajalne, da podpirajo svojo lastno prodajalno.

Apeliram na vse člane združne prodajalne, da podpirajo svojo lastno prodajalno.

Apeliram na vse člane združne prodajalne, da podpirajo svojo lastno prodajalno.

Na lastno podjetje, da kupujejo vse potrebšchine v združni prodajalni. Čim bolj bo združna prodajalna napredovala, tem večji dobiček bode imeli. Čemu bi nosili naše težko zaslužene novce privatnim trgovcem, da bi se oni polnili svoje blagajne, ako sand lahko spravimo dobiček, ki ostane koncem poslovnega leta. — Apeliram tudi na rojake, ki še niste člani združne prodajalne, da pristopite in bodite solastniki delavskega podjetja. Čim bolj se bomo gospodarsko organizirali, tem prej bomo dosegli končni cilj — znižanje cen življenskih potrebščin. — Poročevalec.

Začimba, želišče in najraznovrstnejše DOMAČA EDRAVILA, katere priporoča magr. Kneipp, imam vedno v zalogi. Pišite po brezplačni eniki. MATH. FREDER. P. O. Box 772, City Hall Station, NEW YORK CITY.

Parobrodni listki za tja in nazaj iz Evrope na Francosko, Holandsko, in preko Italijanskih luk. Mi imamo zastopništvo za vse večje parobrodne črte. Mi pošiljamo denar na vse kraje v Evropo po dnevni kurzni ceni. Oglasite se pri: LOUIS J. MAYER, 2854 22nd Street, Chicago, Ill.

SOJVE ROJAKE IZAJ EOPET LANKO DOBITE V AMERIKO. Priseljeniške postave ostanejo še zmeraj, veljavi kot pred vojno. Svoje rodbino lahko dobite v Ameriko. Podpisani vam bo dal navodila, kako dobite v kraju potne liste. Pišite, ali se pa osebno obrnite na znanega rojaka Matija Skender, Javnega Notarja, 5227 Buttler Street, Pittsburgh, Pa. On vam bo stvar uredil in pojasnil. (Adv.)

Sedaj lahko naročite list "Prosveta" svojem v stari domovini. Letna naročnina \$7.00 za pol leta pa \$3.50.

Premislite dobro, komu boste izročili denar za pošiljatev v stari kraj ali pa za vožnje listke. Sedaj živimo v času negotovosti in zlorabe, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakotni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju. V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane zapreke starim izkušnim in premožnim tvežkam; kako bo pa malim neizkušnim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje. Naše denarne pošiljateve se zadnji čas primeroma sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

200 kron \$1.90 1,000 kron \$ 8.70 400 kron 3.60 5,000 kron 43.50 500 kron 4.50 10,000 kron 87.00

Označene cene so veljavne do dne, ko se načematijo z drugimi. Denar nam pošliti je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft. TVRDKA FRANK SAKSER.

DR. LORENTZEN, zdravi cvetlični, vrtni hiše, šuščane, jeterne, obilne in druge bolezni s pomočjo s čirotopičnim in električnim zdravljenjem. Najhitrejši in popolno uspešen zdravniški urad na železnem okrožju. Navesti in poštanski brezplačno. Miners Bank Bldg. :: :: Eleveth, Minn.

TELEGRAM. Član naše tvrdke Gosp. Leo Strukel nam je sporočil potni kabelgram, DA JE PREJEL IN RASPOLAJ IZ LJUBLJANE VSE ZABOJE (BAKSE), ki so nam bila izročena do 17. januarja 1920 in so bile odposlane v Jugoslavijo na parniku "ARGENTINA". Druga pošiljatev odhaja 30. marca 1920. Na roki imamo veliko števil, s katerimi za Jugoslavijo in kdor rojakov nam pošlje svojo karto do 20. aprila 1920, bo odšlo vse s tretjo pošiljatevjo. Gosp. Leo Strukel bi počakal tako dolgo v Jugoslaviji, da bo preskrbel točno razdelitev od nas poslanega blaga. Vsak rojak naj torej hiti, da čimprej pomaga svojim dragim v starem kraju. Teža (bakse) zaboja od 10 do 1000 funtov, cena za vožnjo 14c na funt. Pozdravi! STRUKEL & HORAK, European Trading & Export Company, 22 Ninth Ave., cor. 16th St., NEW YORK, N. Y. Tel.: Chelsea 2265.

LEO ZAKRAJSEK, 70-9th Ave., New York, N. Y.

RAD BI IZVEDEL, kje se nahaja Franciška Petrić, doma iz vasi Manče pri Vipavi, Kranjsko, Samsko ime njeno Franciška Trošt. Pred par leti je živela s svojim soprogom John Petrićem v La Salle, Ill., kateri se sedaj nahaja v bolnišnici v zelo slabem stanju in ima nekaj prihranjenega denarja. Torej vsled tega želi njen soprog, ako nje veseli, naj se mu prijavi pisмено ali pa še bolje ako pride osebno, ako želi kaj dobiti po njem. Pisati je vsa pisma na naslov: John Ermenic, 1046 Main St., La Salle, Ill.

Spomladanski izpuščaji, so zelo neprijetni kind in povzročajo skoraj neprenosljivo bolečino in iritacijo. Pozorni so vsled svojih srečnih lastnosti in vsled trdovratnosti za zdravljenje. To povzroča nečista kri. Očisti kri potem vpevabe Severa's Blood Purifier

SEVERA'S BLOOD PURIFIER, (Severovega Kričistilca), ki je priznan kot regulator sistema in pomaga naravi v izločevanju nečiste krvi ter tako odpravi sreburi, rane, izpuščaje, pride in splošno hiranje. Poskusite ga. Napredaj v vseh lekarnah. Cena \$1.25 in 5c davka.

POZOR SLOVENCIM! Slovenci, ki se selite domov v Jugoslavijo, jaz želim: prodati malo domačijo v Doli pri Ljubljani, dve uri hoda od Ljubljane, po domače se imenuje pri Golaz, trisobna hiša sezidana iz opeke, klet-obokana pod vso hišo. Velik pod, šupa za stelo in seno. Pet stantov kazele, dva svinjaka, velik vrt zasajen z raznim sadnim drevjem, niva, kjer se lahko poseje osem mernikov raznega žita. Zemlja je prve vrste, dobra in rodovitna. Vse premoženje je ob državni cesti, pet minut hoda do farne cerkve in šole, v bližini so tri tovarne, kjer se izdeluje barva. Vse prodam, ker ne mislim več v domovino. Ako katerega veseli kupiti to premoženje, naj se izglasi osebno; ali pa naj piše na lastnika, na naslov: Martin Shustar, P. O. Box 122, Mohljand, Minn.

POZOR! — Korespondenca s gl. odborom, ki deluje v glavnem uradu, se vrši izključno VSA PISMA, ki se nanašajo na posla gl. predsedstva so naslovi: Predsedstvo S. N. P. J. 2027-29 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODOBRE so naslovi: Bolnišnica tajništvo S. N. P. J. 2027-29 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

DEJARNE POŠILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednake vrste so naslovi: Tajništvo S. N. P. J. 2027-29 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI S BLAGAJNIŠKIMI POSLI so pošiljajo na naslovi: Blagajništvo S. N. P. J. 2027-29 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru so naj pošiljajo M. Petroviću, predsedniku nadzornega odbora, ligar naslov je spgoraj.

Vsi prisrki za gl. poradni odbor so naj pošiljajo na naslovi: John Underwood, 408 May Street, Springfield, Ill.

Vse pritožbe protiv uredništva glasila so naj pošiljajo na naslovi: Predsedništvo S. N. P. J. 2027-29 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, naslovi, soglasji, svedenja in spisi vse, kar je v zvezi s glasilom "Prosveta" naj se pošlje na naslovi: "Prosveta", 2027-29 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Slovenska Narodna Podporná Jednota. Ustanovljena 5. aprila 1904. Izkup. 17. junija 1907 v državi Illinois. GLAVNI STAN: 2027-29 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS. GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922. Izvrševalni odbor. UPRAVNI ODBOR. Predsednik: Vincenc Calhoun, podpredsednik: Anton Hrust, Box 140, Coanburg, Pa. ...

POZOR ROJAKI! Sedaj lahko zopet potujete direktno v stari kraj preko BASELA, TRSTA ali DUBROVNIKA. Parobrodna in vojniška listka dobite pri meni in New Yorka, da vseh vaših mest v Jugoslaviji. Vse potne potrebšchine in dovoljenja so vam preskrbe tukaj hitro, točno, popolno in brezplačno.

EMIL KISS BANKIR, 133 Second Ave., Corner 8th St., New York, N.Y. Ustanovljena leta 1895. Sprejemna vloga na 4% obresti.

DENAR V STAREM KRAJU IZPLAČAN. V tem delu nas zanima, da smo vsa letna prejeli vest od PRVE HRVATSKE STROJNICE V ZAGREBU, da je ves denar bil izplačan. Potrdila resposiljemo pravkoslavni pošiljateljem. Vsi denarji, katere so bile nastale vsled izplačevanja, je WENETH STATE BANK poslala s svoje uradniki v Evropo. To naj pa preskrbe, da se bode denar točno izplačeval, ter sedaj se vsako pošiljatev točno izplača. Pošljite denar potom naše banke, ako želite, da ga točno prejemo vaši v stari domovini. Pošljamo denar za hranilno vlogo v vsako banko ali hranilnico v Jugoslaviji, ter vam preskrbimo hranilno knjigico brez vsake troške. Pošljamo denar tudi hranilno. Hranilje stane \$30 dolarja. Pošljite denar hitro. Vrednost kronam raste.

1000 KRON ZA \$8.00. PRODAJAMO TUDI PAROBRODNE LISTKE na vse črte. Prebršnje splošno potniško vse potrebšchine listine. Odpravimo, na one črte, ki si čim bolj, preko Trsta, Dubrovnika, Banala itd. Preden se potuje na potovanje pišite nam na pošto.

NEMETH STATE BANK, John Nemeth predsednik. GLAVNI STAN: 10 E. 2nd STREET. PODRUČNICA: 1597-2nd AVENUE, NEW YORK, N. Y. NAROČNIKOM V POJASNILO. Za oglaševanje odgovorni le oglaševalci sami. Mi ne sprejemamo do njih nobene odgovornosti. Vsak, kdor naj kupi iz oglaševanja in če mu ni všeč, naj sam sebi pripiše. Vse odgovornosti in posledice naj nosi vsak sam. Upravičeno lista 2027 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. ROJAKI! Naročite se na knjigo Književne Matice S. N. P. J. Matice izda pet knjig, kakor hitro so oglaševalci naročnikov. Naročnina s pristopnino vred na prvih pet knjig je tri dolarje. Ako ni zastopnika Matice v vaši naselbini, pošljite naročnino in knjigo Matice: Frank Aleš, 2124 South Crawford Ave., Chicago, Ill.

RESUME.

(Iz Glavnega Urada JRZ.)

(Dalje.)

Četrta seja. (12. decembra.) Navodila narodu prigradom ljudskega šteta. Pismo iz Sibirijske od prvega jugoslovanskega polka, ki je prežet z republikansko idejo. Glavni urad dobi nalogo, da potom svojih vezi in odposlanec skuša priti v tesnejšo zvezo v Rusiji in Sibiriji se nahajajočimi se rojaki in da povzame korake pri ameriški vladi ter jo naprosi, da se zavzame za tisoče jugoslovanskega sveta, ki trpi v Sibiriji in če mogoče mu preskrbi prevoz v domovino. Izvelec pisma se da tudi sodr. Perle in Sveteku z naročilom, da ona dva objavita primerne korake pri belogradijski vladi glede teh navedenih stvari (Sibiriji in Rusiji).

Izvoli se odbor, ki naj skupno z glavnim uradom stori na podlagi danih navetov primerne korake za organiziranje primerne kontrole J. R. Z.

Izvoli se odbor, ki naj skupno z glavnim uradom stori na podlagi danih navetov primerne korake za organiziranje primerne ekonomske organizacije korporacije, ki naj bo pod izključno kontrolo J. R. Z.

Šesta seja (17. decembra.), kateri prisostvujeta tudi jugoslovanska delegata Dr. Perle in Svetek, ki podata obširno poročilo o dejanskem položaju v domovini. Glavni urad je prejel razna brzojavna poročila, da je ameriška vlada sklenila odpoklicati ameriški eskadron iz Jadranskega morja, nakar namerava Italijani zasesti celo Dalmacijo. Glavni urad je takoj telegrafično stopil v zvezo z raznimi vplivnimi osebami, katerih imen se ne smemo v javnosti omenjati in končno smo dobili zagotovila od administracije v Washingtonu, da ameriško brodovje ne bo poklicano iz Jadranskega morja, temveč, da je dobilo povelje, da se v naprej ostane tam. Toliko naj povemo za danes, da sta gg. Rieg in rojak Grgurjevič pri tej stvari veliko pomagala in če ne bi bilo ravno g. Riega, da bi bil neki rojak, ki je šel ravno radi teh stvari v Washington s svojim nepoznanjem razmer, povzročil to, kar so Ita-

lijani želeli. Ustanovi se gospodarska korporacija imenovana American Yugoslav Commercial Board, Ltd. z glavnico \$50.000.00, ki se deli na \$10.000.00 "common stock" in \$40.000.00 "preferred stock". Kontrola te korporacije je v rokah J. R. Z. "Preferred delnice" ostanejo začasno v blagajni korporacije in se prodajo le v slučaju potrebe. V principu se sprejme nasvet, da se te delnice prodajo le organiziranim društvom in klubom, ne izključuje se pa posameznikov.

Šedma seja. Brazprava o propagandi v domovini, dosedanjih uspehi z organiziranjem in zainteresiranjem Hrvatov in Srbov za program J. R. Z. Izvede se zaključek splošnega glasovanja za prenos propagande v domovino. Apel okrajne bolniške blagajne iz T. j. bližnje za pomoč. Ekspedienta sklene, da se za svote nabrani denar porabi za nabavo obvez, bombaza in drugih takih potrebščin in da se vse to pošlje skupno z blagom v domovino. Konstituiranje direktorija A. J. C. B. Ltd. Prva seja direktorija. Vse delnice se preprišejo na organizacije.

Osma seja. 9. januarja. Uradne moči v glavnem uradu se znižajo iz štirih oseb na dve. Br. Skubic se vedno vodi uradne posle organizacije, preneha pa njegova plača iz blagajne J. R. Z. Na vrsto pride zopet zadeva jugoslovanskih legionarjev v Sibiriji; v tem oziru naj glavni urad nadaljuje korespondenco z vladnimi krogi v Washingtonu in naj se enkrat pobeza ameriško vlado glede jugoslovanskih prostovoljcev, ki se nahajajo sedaj v največji revščini v Dubrovniku. Glavni urad poroča o obširnem delovanju in pismeni agitaciji za organiziranje ameriških Hrvatov in Srbov. Kaže na ugodno priliko, da J. R. Z. pošlje svojega zastopnika v Pittsburgh, kjer bo v kratkem zboroval glavni odbor N. H. Zajednice. Br. Kristan določen za to misijo; br. Mihajlovič in Skubic pa gresta na sejo glavnega odbora H. Z. III. Ta misija zastopniki so bili prijazno sprejeti bila uspešno izvršena in naši jeti od obeh organizacij.

Deveta seja (22. januarja.) Navoči tudi br. Somrak in Petrovič iz Clevelanda, br. Šuler iz Gross, Kans, in J. Underwood

iz Springfieldda sodr. Perle in Svetek. Propaganda v starem kraju in tukaj. Sedanji položaj v našem sporu z Italijo. Glavni urad dobi nalogo, katere izvede povsem zadovoljivo za našo stvar (Konec jutri.)

POTREBUJEMO
možke delavce za delo v tovarni za okvirje. Nobene skušnje se ne zahteva, prilika za napredek. Oglasite se pri:

THE JOSEPH KLICKA CO.
20th St. and California Ave.,
Chicago, Ill.

POTREBUJEMO
ženske za delo v tovarni okvirjev lahke čisto delo. Nobene skušnje se ne zahteva. Prilika za napredek. Oglasite se pri:

THE JOSEPH KLICKA CO.
20th St. and California Ave.,
Chicago, Ill.

POTREBUJEMO
rokodelce in navadne delavce za stalno delo, dobra plača, sestavljenje pri stolu, strojnike, kovače in livarje.

Navadne delavce za notri in zunanaj. Oglasite se pri: Mr. Hermandson, Briggs House, Randolph and Wells St. vsak dan ta teden, ali pa pišite na urad: **BUDA COMPANY, Harvey, Ill.** blizu Chicago

SLOVENKA.
bodisi vdova ali bolj postarno dekle, se sprejme za gospodinjska, hišna dela pri slovenski družini v Chicagu. Mora biti dobra kuharica. Plača \$10 na teden s hrano in stanovanjem vred. Oglasi naj se osebno (ali piše) v upravnistvo Prosvete, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago.

PRODA SE
dobro idoča grocerijska trgovina. Za vas pojsmila in za ceno obrnite se na lastnika, na naslov: 1644 So. Throop St., Chicago, Ill.

MALI OGLASI

Classified Advertisements

POTREBUJEMO
ženske za umivanje jedilne posode, dekleta za jedilno sobo, dekleta za kuhinjo in druga dela.

THE HARMONIA CAFETERIA
328 So. Wabash Ave.,
Chicago, Ill.

POTREBUJEMO
IZUČENEGA MESARJA
pri izdelovanju gnjati. Jemati kosti ven. itd.
Oglasite se pri:

AGAR PROVISION
310 N. Green St.
Chicago, Ill.

POTREBUJEMO
DELAVCE ZA DELO V LIVARNI.
Stalno delo.
Dobra plača.

Oglasite se pri:
MAGNUS METAL CO.,
4041 Emerald Ave.,
Chicago, Ill.

POTREBUJEMO
ŽENSKÉ DELAVKE
za šivanje na stroju z gonilno silo. Delovne ure so 48 ur tedensko. V soboto dopoldne. Dobra plača in stalno delo.

UNITED STATES TENT & AWNING CO.,
229 N. Desplaines St.
Chicago, Ill.

POTREBUJEMO
možke delavce za šivanje na stroju z gonilno silo, za šivanje debelega platna. 48urno tedensko delo — ob sobotah pol dneva. Stalno delo, dobra plača.

UNITED STATES TENT & AWNING CO.,
229 N. Desplaines St.
Chicago, Ill.

POTREBUJEMO
MLADENIČ,
nad 15 let stare, za lahko delo pri sestavljenju in prebiranju raznih izdelkov v naši tovarni.

H. G. SAAL & CO.,
4410 Ravenswood Ave.,
Chicago, Ill.

TOVARNA
UNION SPECIAL MACHINE COMPANY
311 West Austin Ave.

lahko uposlil:
Izučene strojnike pri strojih za izdelavo navijačev, ročne navijačne strojnike, pomočnike strojnikom, za dnevno ali nočno delo, še posebno delavci ki imajo skušnjo dobe prednosti. Mladeniči nad 16 stari in navadni delavci dobe pri nas delo.

Oglasite se pri:
Employment Department

v ponedeljek, sredo in četrtek večer do 8 ure. V sobotah dopoldne. Oglasite se na:
311 W. Austin Ave.,
Chicago, Ill.

POTREBUJEMO
Izučenega angleško govorečega kuharja za restavracijo. Dnevno delo. Dobra plača.
KOPPEL BROS.
2637 W. Division St.
Chicago, Ill.

MALI OGLASI

Classified Advertisements

POTREBUJEMO
možke delavce za delo v naši veliki gumijevi tovarni na zapadni strani. Dobra plača. Dobro delovno stanje. Oglasite se pri:

MECHANICAL RUBBER CO.,
2639 W. Grand Ave.,
CHICAGO, ILL.

POTREBUJEMO
ženske delavke, manj kot 45 let stare, za razna tovarniška dela v gumijevi tovarni na zapadni strani. Dobra plača in delovno stanje.

MECHANICAL RUBBER CO.,
2639 W. Grand Ave.,
CHICAGO, ILL.

POTREBUJEMO
navadne delavce za razna dela v skladišču. Stalno delo, 50c od ure.
GUMBIŃSKY BROS. CO.
Cor Union & Lumber St.
na C. E. & Q. železnici.

POTREBUJEMO DEKLETA.
Za pakiranje toaletnega mila, čisto in lahko delo, stalno in dobra plača. Soboto pol dneva. Prilika za napredek.
JAMES S. KIRK & COMPANY,
1232 W. North Ave., poleg mesta.
CHICAGO.

POTREBUJEMO
delavce za razna dela. Plačamo po \$4.50 in \$5.00 na dan. Pridite na: 900 West 18th Str., Chicago, Ill.

POTREBUJEMO
NAVADNE DELAVCE ZA POMOČNIKE V NAŠI LIVARNI. STALNO DELO.
\$30.00 NA TEDEN PLAČAMO. OGLASITE SE PRI:

FRARSON - TILLOTSON FOUNDRY CO.,
1420 W. KINZIE ST.
CHICAGO, ILL.

POTREBUJEMO
ČIPARJE
NA SIVEM ŽELEZU.
STALNO DELO, DOBRA PLAČA
OGLASITE SE PRI:

FRARSON - TILLOTSON FOUNDRY CO.,
1420 W. KINZIE ST.
CHICAGO, ILL.

POTREBUJEMO
možke delavce za našo veliko gumijevno tovarno na zapadni strani. Dobra plača. Stalno delo. Oglasite se pri:

MECHANICAL RUBBER CO.,
2639 W. Grand Ave.,
Chicago, Ill.

50 DEKLET
potrebujemo za hlajenje sladkorčkov, zavijanje in pakiranje. Dobra plača. Delovne ure so od 8:30 do 5:0.
44 ur na teden.
Se ne zahteva nobene skušnje.
Factory No. 1:

E. J. BRACH & SONS
711 E. Illinois St.

POTREBUJEMO
možkega za umivanje posode. Dobra plača. Ob nedeljah in praznikih prost. Oglasite se pri:
THE HARMONY CAFETERIA
328 S. Wabash Ave.,
Chicago, Ill.

POTREBUJEMO
Izučenega hišnika.
Oglasite se:
HOUSEKEEPER HOTEL REEVEY
120 W. Madison St.
Chicago, Ill.

MALI OGLASI

Classified Advertisements

POTREBUJEMO
DEKLETA IN ŽENE ZA DELO V PRALNICI (LAUNDRY) ZA RAZLIČNA DELA. OGLASITE SE PRI:

JOHN R. THOMPSON CO.
350 NO. CLARK ST.
6th FLOOR LAUNDRY.

NOČNO DELO.
DEKLETA IN ŽENE ZA NOČNO DELO V TOVARNI PAPIR. KATIH BOKS, NOBENE SKUŠNJE NI TREBA. DOBRA PLAČA.

D. H. GOODWILLIE & CO.
1208 W. 22nd St., Chicago, Ill.

POTREBUJEMO DELAVCE
za delo v tovarni pri kanvah. Prijazno delo, dobra plača. V sobotah se konča zgodaj. Oglasite se pri:

PRICE BAKING POWDER FACTORY
1001 Independence Blvd.,
Chicago, Ill.

POTREBUJEMO
Dekleta za splošno delo v pekarni. Nobene skušnje se ne zahteva. Dobra plača, dnevno delo. Oglasite se pri:

1407 W. CONGRESS STREET,
Chicago, Ill.

50 DEKLET
ZA HLAJENJE IN ZAVILJANJE KANDI. DOBRA PLAČA IN PRIJAZNO STANJE PRI DELU. URE SO OD 8:30 DO 5:30. 44URNI TEDNIK. NI POTREBA SKUŠNJE. FACTORY NO. 1.

E. J. BRACH & SONS,
311 N. Illinois St.

POTREBUJEMO TAKOJ
pet delavcev, ki so pri volji učiti se za prodajalce. Angleščina ni absolutno potrebna. Ljudje, ki imajo veselje, lahko priložijo od \$50 do \$75 tedensko. Pridite do:

3342 West 20th St.,
med 9 jutro in 8 P. M.
Blizu Homan ave., Chicago.

POTREBUJEMO
delavce za delo v livarni. Kakor tudi za delo zunaj pri kopianju. Dela se 9 ur na dan, plačamo po čas in pol za nadurno delo. Lahko delate če hočete po 60 do 70 ur na teden.

Nadalje potrebujemo izučene livarje za delo pri sivem železu. Dobra plača in delo od kosa. Dobra stanovanja se lahko dobe v našem vsak čas, seveda morate imeti svoje pohištvo. Pišite če le mogoče v angleškem na

EMPLOYMENT DEPARTMENT,
GENERAL ELECTRIC COMPANY,
ERIE, PA.

POTOP. Zgodovinski roman.

Spisal H. Sienkiewicz. — Poslovenil Podravski.

(Nadaljevanje.)

Mueller se obrne k častnikom. V njegovih očeh si zapazil začudenje, združeno s praznovernim strahom.

"Priznavam vam gospodje," reče, "da nisem še videl podobne prikazni v svojem življenju. To je vse povsem protinavarno in brčkone čaranje papeževcev."

"Čul sem vojke," odvrne Sadvovski, "ki so dejali: 'Kako hočemo streljati v takšno trdnjavo? Zares ne vemo kako!'"

"Toda kaj sedaj, gospodje?" zakliče knez Hesenski. "Ali je še cerkev ondi v megli, ali pa je že izgubila za vedno?"

In dolgo so se stali zamišljeni ter molčali. Konečno reče knez Heski:

"Ko bi bila to tudi naravna prikazen, vendar nam to ne obeta nič dobrega. Glejte, gospodje, od onega časa, kar smo prišli sem, nisimo še napravili koraka naprej!"

"Da," odvrne Sadvovski, "ko bi bilo samo to. Toda v resnici smo doživeli poraz za porazom in neobjanja noč je bila najhujša. Vojak izgublja nejevoljen pogum ter jame pešati v službi. Vsi si niti ne morete domisliti, kaj vse si pripovedujejo vojaki. Vrh tega pa se gode tudi druge čudne reči. Že od nekaj časa si ne drzne nihče sam oditi iz tabora; kdor pa to vendarle stori, padel je, kakor bi ga hotela zemlja požreti. Človek bi dejal: volkovi se klatijo okrog Čenstohova. Sam sem poslal pred kratkim praporščake s tremi spremeljevalci v Velunj po toplo obleko in od tega časa ni duha niti sluha za njimi!"

"Huje ho, kadar napoči zima, ker so že sedaj noči neznozne," toda knez Hesenski.

"Megla postaja redkejša!" reče nenkrat Mueller.

Zares je nastal veter ter jel razpihavati soparo. V megli se je jelo nekaj majati; naposled je izšlo solnce in ozračje je postalo prozorno. Najprvo se je prikazalo iz megle obzidje, na to pa še cerkev in samostan. Trdnjava je bila tihja in mirna, kakor bi v njej niti ne bivali ljudje.

"General!" reče energično knez Hesenski, "poskusite še enkrat s pogodbami. Treba je končati to stvar!"

"A kaj, če s pogodbami ne dosežemo svojega namena, nar ne svetujete potem, naj opustimo oblegovanje?" vpraša mirno Mueller.

Častniki so molčali. Šele čez nekaj časa se oglašali Sadvovski:

"Vaša vzvišenost ve sama najbolje, kaj treba učiniti."

"Vem, vem," odvrne ponosno Mueller, "toda to vam povem, da preklinjam dan in uro, ko sem dospel semkaj, kakor tudi svetovalec, ki so mi svetovali obleganje." Pri teh besedah pogleda grozno Vreščevića. "Vedite pa, da po tem, kar se je bilo zgodilo, ne odstopim, dokler ne izpremenim te proklete trdnjave v kup razvalin, ali pa poginem sam!"

Na licu kneza Heskega se prikaže nevolja. On ni nikdar preveč spoštoval Muellerja in te njegove besede je smatral za ta slučaj neumestnim, vojaškim bahanjem. Radi tega se je obrnil k generalu ter dejal zbadljivo.

"Teža vi nikakor ne morete obljubovati, general, kajti odstopite na prvi ukaz njegovega veličanstva kralja, ali gospoda maršala Wittenberga. Časih pa tudi ukazujejo okoliščine isto tako kakor kralji in maršali."

Mueller nagrbanci čelo. Ko Vreščević to vidi, reče urno.

"Poskusimo še enkrat s pogodbami vplivati na menije. Morajo se udati, ne more biti drugače!"

Poslednje besede je zaglušil glas zvona, vabeč vernike k rani sv. maši v jaanogorsko cerkev. General in njegovi spremeljevalci odjedzijo počasi k Čenstohovu, toda niso še dospeli k glavnemu stanišču, kar srečajo častnika na penastem konju.

Častnik mu poda pismo, katero nemudoma odpreta ter jame čitati, pri čemer mu prebiecec lice in on reče. V Veliki Poljski se dviga plemstvo in prostaki se mu pridružujejo. Na čelu gibanja stoji Kristof Žegocki, ki hoče priti Čenstohovu na pomoč.

"Napovedal sem, da bodo ti strelji odmevali od Balte do Karpat, zamrznja Sadvovski. 'Ta narod je kaj izpremenljiv v svojem mišljenju. Vi še ne poznate Poljakov, toda sedaj jih spoznate.'"

"Dobra, poznam jih!" odvrne Mueller. "Ljubbi mi je odkrit sovražnik nego potuhnen zaveznik. Sami so se podali, sedaj pa dvigajo orožje. Prav, naj spoznajo-moč našega orožja!"

"Mi pa njihovega", odvrne Sadvovski, "Sve tujem vam, da končamo s pogodbami stvar s Čenstohovi, da se spoprijazimo z vsakimi njihovi predlogi in pogoji. Saj tu ne pojde za to trdnjavo, marveč za vlado njegovega veličanstva kralja v tem kraju."

"Menihi se morajo udati. ako ne danes pa jutri," reče Vreščević.